

นิพนธ์ต้นฉบับ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของ ประชาชนในพื้นที่หมู่ 16 บ้านแม่กาห้วยเคียน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

กมลลักษณ์ ดอกคำ*, นันทิพย์ จันทร์หน่อแก้ว*, ประภาภรณ์ พักนาดี*, ปวีณา แสนหนู*, พรพรรณ แยมพวย*,

ณัฐณิชา พันธานนท์*, อรทัย เกตุขาว**, ปฏิพัทธ์ วงศ์เรือง**, ณรงค์ ใจเที่ยง** ✉

*หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชานามัยชุมชน) คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

**คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

✉ kongkangku69@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาแบบพรรณนาภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของประชาชนพื้นที่ หมู่ 16 บ้านแม่กาห้วยเคียน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา มีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 282 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาและอนุมานได้แก่ ร้อยละ และไคสแควร์ซึ่งมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 71.6 มีอายุต่ำกว่า 25 ปี ร้อยละ 87.9 มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 56.0 และรายได้มากกว่า 5,001 บาทต่อเดือน ร้อยละ 44.0 สถานภาพโสด ร้อยละ 93.3 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 93.6 การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 84.0 เป็นนักเรียนนักศึกษา ร้อยละ 79.8 มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 61.3 เทียบสถานบันเทิง ร้อยละ 67.7 และอาศัยอยู่หอพัก/คอนโดมิเนียม ร้อยละ 72.0 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 56.4 ทักษะการรู้เท่าทันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 69.5 เข้าถึงนโยบายด้านการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ ร้อยละ 75.5 และมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 79.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า เพศ ($p = 0.009$) สถานภาพ ($p = 0.001$) ศาสนา ($p = 0.004$) อาชีพ ($p = 0.030$) การดื่มแอลกอฮอล์ ($p = 0.001$) เคยเที่ยวสถานบันเทิง ($p = 0.001$) ทักษะการรู้เท่าทันการถูกคุกคามทางเพศ ($p = 0.006$) และนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ ($p = 0.001$) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอายุ รายได้ ระดับการศึกษา ที่อยู่อาศัย และระดับความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ ไม่มีความสัมพันธ์

สรุป พฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับสูง จากผลการวิจัยพบว่า ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ มีเฉพาะทัศนคติและนโยบายที่มีความสัมพันธ์ ดังนั้นบุคคลในพื้นที่ควรได้รับความรู้และตระหนักถึงผลกระทบเกี่ยวกับการถูกคุกคามทางเพศให้สูงขึ้น และควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะในการป้องกันตัวของประชาชนในพื้นที่

คำสำคัญ : พฤติกรรมเสี่ยง, การถูกคุกคามทางเพศ, ประชาชน

Article info:

Received: Jun 22, 2021

Revised: Jul 31, 2021

Accepted: Aug 3, 2021

Original article

Factors associated with risk behavior to be sexual harassed of people in Moo 16, Ban Mae Ka Huay Kean, Maeka district, Phayao Province

Kamonluk Dokkham*, Namtip Jannorkaew*, Prapakon Fugnakee*, Parisa Sannooh*, Ponpran Yamprai*, Natthanich panthanont*, Orathai KetKhao**, Patipat Vongruang**, Narong Chaitiang** ✉

* Bachelor of Public Health Program, School of Public Health, University of Phayao

** School of Public Health, University of Phayao

✉ kongkangku69@gmail.com

Abstract

The purpose of this cross sectional research were to study about the correlation factors about risk behavior to be sexual harassed of people in Moo 16 Ban Mae Ka Huay Kean Maeka district Phayao Province. The sample used in this research was 282 people by accidental sampling. The research instrument used for data collection was questionnaires. Analyzing by description statistics and inferential statistics significantly at the level of 0.05.

The study were found as follow: 71.6 percent of participants was female. 87.9 percent was under 25-year-old, 56.0 percent earned under 5,000 bath a month, 44.0 earned more than 5,001 bath a month, 93.3 percent was single, 93.6 percent was buddhist, 84.0 percent graduated more than bachelor degree, 79.8 percent was students, 61.3 percent drinks alcohol, 67.7 percent went to the club or a bar, 72.0 percent lived in the dorm or condominium. 56.4 percent of the participants knew about the risk behavior to be sexual harassed in high level, 69.5 percent of them have the attitude about the risk behavior to be sexual harassed in moderate level, 75.5 percent access to the policy about the risk behavior to be sexual harassed, 79.1 percent risk to be sexual harassed. The correlation analysis found that sex ($p=0.009$) status ($p=0.080$) region ($p=0.015$) career ($p=0.03$) drinking behavior ($p=0.001$) night party behavior ($p=0.001$) the attitude about sexual harassment ($p=0.006$) and the policy about preventing to be sexual harassed ($p=0.001$) effect to the risk behavior to be sexual harassed of the participant significantly at the level of 0.05 besides age, income, education, the dwelling and the knowledge about risk behavior to be sexual harassed do not effect to the behavior.

To summarize, as the research about the risk behavior to be sexual harassed found that the education does not effect to the behavior but the attitude and the policy do. So, people need to get the knowledge and concern about the result from sexual harassment more and should set up the activity about how to protect themselves.

Keywords: Risk behaviors, sexual harassment, people

คณะสาธารณสุขศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Faculty of Public Health, Ubon Ratchathani Rajabhat University

Ubon Ratchathani Rajabhat University

บทนำ

การคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment) เป็นปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยนั้นปัจจุบันมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กและเยาวชน ได้แก่ การถูกทำร้ายร่างกาย การถูกล่วงละเมิดทางเพศและเรามากจะให้เห็นและได้ยินข่าวความรุนแรงและภัยคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นกับเยาวชนมากมาย สะท้อนให้เห็นว่าเหตุการณ์ต่างๆ ไม่ใช่เรื่องไกลตัวเลย ทั้งการล่วงละเมิดทางเพศ การกระทำความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเยาวชน และพบว่าผู้กระทำมักเป็นคนที่มีความใกล้ชิดกับเยาวชนและเป็นคนที่ไว้วางใจ ผลกระทบที่เกิดขึ้นนอกจากร่างกายแล้วผลกระทบต่อจิตใจของเยาวชนที่ถูกกระทำ ส่งผลให้เกิดภาวะความเครียดที่เกิดขึ้นภายหลังเหตุการณ์กระทบกระเทือนจิตใจอย่างรุนแรงจะส่งผลกระทบต่อมุมมองเรื่องเพศของตัวเองและโลกภายนอกอีกด้วย (สุชาติทิพย์ คำเที่ยง, 2562)

กล่าวได้ว่าการถูกคุกคามทางเพศ เป็นการกระทำใดๆ หรือพฤติกรรมที่สื่อไปในทางเพศที่เป็นการบังคับใช้อำนาจที่ไม่พึงปรารถนา ด้วยวาจา ข้อความ ท่าทาง แสดงด้วยเสียง รูปภาพ เอกสารข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือสิ่งของลามกอนาจารเกี่ยวกับเพศ หรือกระทำอย่างอื่นในทำนองเดียวกันโดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนรำคาญ ได้รับความอับอาย หรือรู้สึกถูกละเมิด ข่มขู่และให้หมายรวมถึงการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่สื่อความหมายในเรื่องเพศโดยที่ฝ่ายถูกคุกคามรู้สึกไม่พอใจและไม่ต้องการให้เกิดขึ้น หรือการแสดงสัญลักษณ์ที่แสดงความหมายในทางเพศแม้บางรายอาจจะมีความรุนแรงน้อย แต่บางรายก็มีความรุนแรงมาก (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2563)

การคุกคามทางเพศ เป็นการใช้ความรุนแรงทางเพศรูปแบบหนึ่งที่ทำให้เกิดความเดือดร้อน รำคาญและกังวลใจแก่ผู้ถูกกระทำรวมทั้งเป็นสถานการณ์ที่สามารถเกิดขึ้นได้ในทุกบริบทของสังคม ขณะที่สถานการณ์ความรุนแรงทางเพศในไทยถือว่าอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง

การคุกคามทางเพศในพื้นที่กายภาพ (sexual harassment in the physical space) เป็นปัญหาสังคมต่อผู้คนจำนวนมากทั่วโลก (Barak, 2005: 77) เนื่องจากคุกคามทางเพศส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านจิตใจและร่างกายของผู้ตก

เป็นเหยื่อเช่นเกิดความวิตกกังวลเกิดสภาวะกดดันเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยรอบกวนการนอนหลับเกิดความเหนื่อยล้าเบื่ออาหารและอาจถึงขั้นต้องพึ่งพาแอลกอฮอล์เพื่อบรรเทาความทุกข์นี้ (Boland, 2005: 44-48) การมาถึงของเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตได้เปิดพื้นที่ใหม่ให้การคุกคามทางเพศที่แต่เดิมอยู่เฉพาะในพื้นที่กายภาพให้สามารถเกิดขึ้นได้บนพื้นที่ไซเบอร์ (cyberspace) การคุกคามลักษณะนี้เรียกว่า "การคุกคามทางเพศบนอินเทอร์เน็ต" (sexual harassment on the Internet, cyber sexual harassment หรือ online sexual harassment)

จากรายงานของ Pew Research Center ที่ทำการสำรวจผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เป็นผู้ใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่าร้อยละ 53 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้หญิงอายุระหว่าง 18-29 ปีเคยได้รับภาพโป๊เปลือยจากผู้อื่นโดยที่ตนไม่ได้ร้องขอในทวีปยุโรป European Agency for Fundamental Right หรือ FRA (2014: 95) ทำการสำรวจผู้หญิงในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปพบว่าผู้หญิงจำนวนถึงร้อยละ 11 ได้รับข้อความที่มีลักษณะไม่เหมาะสมที่เป็นการเชิญชวนหรือรุกรานในทางเพศผ่านทางอีเมลสำหรับในประเทศไทยแม้จะไม่มีมีการสำรวจไว้ (จอมพล พิทักษ์สันตโยธิน, 2563)

จากปัญหา Sexual Harassment เกิดขึ้นได้กับทุกคน ไม่ใช่แค่เพียงผู้หญิงวัยรุ่นเท่านั้น แต่เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้ชายเพศทางเลือกก็สามารถตกเป็นเหยื่อได้ เพราะความไม่รู้และความเคยชินที่หล่อหลอมความคิดคนในสังคมมาหลายรุ่น การจะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีได้ต้องเริ่มที่ตัวเราก่อน เริ่มจากการให้เกียรติกันมากขึ้น การระมัดระวังคำพูดและการกระทำให้มากขึ้น รวมไปถึงการกล้าที่จะปฏิเสธ ปกป้องตนเอง และขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์น่าอึดอัดเหล่านี้ ถ้าสังคมเริ่มตระหนัก การคุกคามแม้เพียงเล็กน้อยก็คงจะไม่ใช่อะไรเรื่องปกติอีกต่อไปที่กล่าวมาข้างต้น

ดังนั้นถ้าสามารถป้องกันการคุกคามทางเพศของประชาชนให้รอดพ้นจากการตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงและใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ปกติสุข การป้องกันปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายโดยเสริมสร้างวัฒนธรรมไม่ยอมรับความรุนแรงทางเพศทุกรูปแบบร่วมสร้างมุมมองใหม่ต่อผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงทางเพศ และเริ่ม

สร้างพลังอำนาจให้ผู้ถูกระงับทำให้สามารถก้าวผ่านปัญหาไปได้ ขณะเดียวกันก็ต้องสร้างความเข้าใจทุกระดับและวิธีการดำเนินการที่เหมาะสมมีการสร้างกลยุทธ์ในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศโดยนำเสนอเป็นสื่อสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายและประชาชนสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติและป้องกันการถูกคุกคามทางเพศได้ต่อไป (สรายุทธ อำนวยวิธาน, 2563)

จากข้อมูลของโรงพยาบาลพะเยา (2558) พบว่าการล่วงละเมิดทางเพศในที่ทำงานมีหลากหลายประเภท ทั้งการล่วงละเมิดทางเพศโดยตรง (การมีเพศสัมพันธ์) และโดยอ้อม เช่น การใช้คำพูด การแสดงออกทางกิริยาท่าทาง และการข่มขู่ ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศโดยตรงที่มีเงื่อนไขแลกเปลี่ยน เช่น ผู้กระทำเป็นนายจ้างหรือหัวหน้ามีการยื่นข้อเสนอแลกเปลี่ยนเพื่อผลประโยชน์ในการทำงาน เช่น การเลื่อนขั้นเงินเดือน การจ้างงาน การโยกย้าย ซึ่งผู้หญิงมักจะถูกเป็นเหยื่อของการล่วงละเมิดจากลักษณะทางเพศ คำนิยมทางสังคมวัฒนธรรมที่ตอกย้ำการแบ่งแยกในที่ทำงานและสังคม ดังนั้น ตามมติคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้มีแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันและแก้ไขการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในที่ทำงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานทุกคน ไม่ว่าจะอยู่ในสถานะใดได้รับการปฏิบัติด้วยความเคารพในศักดิ์ศรี และ ปราศจากการถูกล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน การล่วงละเมิดหรือการคุกคามทางเพศ คือ การกระทำใดๆหรือพฤติกรรมที่ส่งไปในทางเพศที่เป็นการบังคับ ใช้อำนาจที่ไม่พึงปรารถนา ด้วยวาจา ข้อความ ท่าทาง แสดงด้วยเสียง รูปภาพ เอกสาร ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์หรือสิ่งของลามกอนาจารได้รับความอับอาย หรือรู้สึกถูกละเมิดหรือข่มขู่และให้หมายรวมถึงการติดตามรังควานหรือการกระทำใดที่ก่อให้เกิดบรรยากาศไม่ปลอดภัยทางเพศโดยเฉพาะจากการสร้างเงื่อนไข ซึ่งมีผลต่อการจ้างงาน การสรรหาหรือการแต่งตั้ง หรือผลกระทบอื่นใดต่อผู้เสียหายทั้งในหน่วยงานของรัฐและเอกชน รวมถึงสถาบันในพื้นที่การศึกษาหรืองานวิจัยในเรื่องการคุกคามทางเพศยังคงได้รับความสนใจน้อยมาก และยังไม่มีการสำรวจว่านักศึกษาและประชาชนทั่วไปมีความคิดเห็นต่อการคุกคามทางเพศอย่างไร ฉะนั้นการศึกษาปัญหาดังกล่าวนี้นอกจากจะได้ทราบความคิดเห็นของกลุ่มนักศึกษาและ

ประชาชนทั่วไป ที่มีความรู้ในเรื่องการคุกคามทางเพศกับการล่วงละเมิดทางเพศ ฯลฯ แล้วยังได้องค์ความรู้เรื่องการคุกคามทางเพศในสังคมไทยภายในสถานศึกษาและประชาชนเพื่อเป็นแนวทางที่จะช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของประชาชนในพื้นที่หมู่ 16 บ้านแม่กาห้วยเคียน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงพรรณนาภาคตัดขวาง (Cross-sectional survey study) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของประชาชนในพื้นที่หมู่ 16 บ้านแม่กาห้วยเคียน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือประชาชนตั้งแต่อายุตั้งแต่ 15-45 ปี ที่อาศัยอยู่ในหมู่ 16 ตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา ซึ่งเป็นช่วงที่ประชากรอยู่ในวัยเจริญพันธุ์และอยู่ในช่วงวัยทำงาน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนหมู่ที่ 16 บ้านแม่กาห้วยเคียน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ช่วงอายุ 15-45 ปี หมู่ที่ 16 บ้านแม่กาห้วยเคียน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำนวน 1,060 คน เนื่องจากประชากรในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายมีจำนวนมาก ทางผู้วิจัยจึงได้เลือกวิธีการคำนวณจากสูตรของ (Krejcie and Morgan, 1970)

$$n = \frac{x^2 Np(1-p)}{e^2(N-1) + x^2 p(1-p)}$$

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

x^2 = ค่าไคสแควร์ที่ $df = 1$ และระดับความเชื่อมั่น 95 % ($x^2 = 3.841$)

p = สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชา (ถ้าไม่ทราบกำหนดให้ $p=0.5$)

กลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 282 คน และเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อน การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้การสุ่มตัวอย่างเพื่อเลือกตัวแทนที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ สุ่มจากประชากรเพศชายและเพศหญิง จากหมู่บ้านแม่กา ห้วยเคียน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เนื่องจากหมู่บ้านนี้มีจำนวนหลังคาเรือนมากถึง 1,060 หลังคาเรือน ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาประชาชนในกลุ่มประชากร ในช่วงวัยเจริญพันธุ์ อายุ 15-45 ปี แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้าน ซึ่งมีการสุ่มแบบบังเอิญในการแจกแบบสอบถามให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 282 คน เพื่อให้ง่ายต่อการสำรวจและการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไป ความรู้ความเข้าใจ ทักษะชีวิตที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ นโยบายด้านการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ สถานภาพ ศาสนา การศึกษา อาชีพ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเที่ยวสถานบันเทิง และที่อยู่อาศัย จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องความเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า มี 2 ระดับ คือ ใช่ ไม่ใช่ จำนวน 15 ข้อ ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .646

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการถูกคุกคามทางเพศ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า มี 5 ระดับ คือ เห็นด้วย เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 12 ข้อ ข้อ ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .737

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับนโยบายด้านการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า มี 5 ระดับ คือ เห็นด้วย เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .891

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อการถูกคุกคามทางเพศ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัด ประมาณค่า มี 5 ระดับ เป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง นานๆ ครั้ง และไม่เคย จำนวน 15 ข้อ ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .821

การพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน วิเคราะห์ค่า IOC ซึ่งได้ค่าความเที่ยงตรงอยู่ในช่วง 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้

ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ มีค่า IOC เท่ากับ 0.646

ด้านทัศนคติที่ประชาชนมีเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ มีค่า IOC เท่ากับ 0.737

นโยบายต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ มีค่า IOC เท่ากับ 0.891

พฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของประชาชน มีค่า IOC เท่ากับ 0.821

ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการทดสอบจากกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ตั้งแต่ 0.646 – 0.891 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.791

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ในการอธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไป ความรู้ความเข้าใจ (SD = 2.11) ทักษะ (SD = 7.22) และการรับรู้การป้องกัน (SD = 4.93) และระดับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ (SD = 8.77)

2. สถิติเชิงวิเคราะห์ (Analysis Statics) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ หมู่ที่ 16 บ้านแม่กาห้วยเคียน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square test) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในกรณีที่ไม่สามารถใช้ค่าสถิติไคสแควร์ สามารถหาความสัมพันธ์ได้ ผู้วิจัยจึงใช้ค่าโดยใช้สถิติของ chi-square test of independence

จริยธรรมการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของประชาชน เพื่อเป็นการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างดำเนินการโดยก่อนการดำเนินงานวิจัย คณะผู้วิจัยดำเนินการให้กลุ่มตัวอย่าง/อาสาสมัครลงนามขอการยินยอมเข้าร่วมวิจัย เพื่อป้องกันและพิทักษ์ไว้ซึ่งสิทธิของอาสาสมัครที่เข้าร่วม เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2564

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 71.6 มีอายุอยู่ในช่วงอายุน้อยกว่า 25 ปี ร้อยละ 87.9 มีรายได้ไม่น้อยกว่า 5000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 56.0 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 93.3 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 93.6 กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 84.0 อาชีพส่วนใหญ่เป็นนักเรียนนักศึกษา ร้อยละ 79.8 การดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 61.3 เคยไปเที่ยวสถานบันเทิง ร้อยละ 67.7 และส่วนใหญ่อาศัยอยู่หอพักและคอนโดมิเนียม ร้อยละ 72.0 (ดังตารางที่ 1)

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคาม

ทางเพศอยู่ในระดับสูงร้อยละ 56.4 รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 41.8 (SD = 2.11)

ระดับทัศนคติที่ประชาชนมีเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 69.5 รองลงมา มีทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 18.8 (SD = 7.22)

นโยบายต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าใจถึงนโยบายด้านการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 75.5 รองลงมา มีทัศนคติที่มีต่อการถูกคุกคามทางเพศอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 20.6 (SD = 4.93)

ระดับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของประชาชน

กลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 79.1 รองลงมา มีระดับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 15.6 (SD = 8.77)

ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐาน ตามลำดับความรู้, ทัศนคติ, นโยบาย และพฤติกรรม

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของกลุ่มตัวอย่างพบว่า เพศ ($p = 0.009$) สถานภาพ ($p = 0.080$) ศาสนา ($p = 0.015$) อาชีพ ($p = 0.030$) การดื่มแอลกอฮอล์ ($p = 0.001$) เคยเที่ยวสถานบันเทิง ($p = 0.001$) ทักษะเกี่ยวกับการถูกคุกคามทางเพศ ($p = 0.006$) และนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ ($p = 0.001$) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอายุ รายได้ ระดับการศึกษา ที่อยู่อาศัย และระดับความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ ไม่มีความสัมพันธ์ (ดังตารางที่ 2)

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของประชาชน หมู่ 16 บ้านแม่กาห้วยเคียน ตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ สถานภาพ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ การดื่มแอลกอฮอล์ เคยไปเที่ยวสถานบันเทิง ที่อยู่อาศัย ทักษะคนดี นโยบาย ผลกระทบจากการสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของประชาชน หมู่ 16 บ้านแม่กาห้วยเคียน ตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของประชาชนในพื้นที่หมู่ 16 บ้านแม่กาห้วยเคียน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 71.6 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ รณภูมิ สามัคคีคารมย์ (2563) ศึกษาเรื่องการสำรวจความคิดเห็นต่อการคุกคามทางเพศบนระบบขนส่งสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศหญิงมีการรับรู้ความเสี่ยงการคุกคามทางเพศสูงสุด (44.7%) แท้ที่เป็นระบบขนส่งสาธารณะที่มีความเสี่ยงต่อการคุกคามทางเพศสูงสุด (55.6%) กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าผู้ที่ถูกลวนลามมีลักษณะดังดูตทางเพศ แต่งกายเย้ายวน (45.4%) ผู้ชายที่ใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะได้เปรียบด้านกำลังกาย ฉวยโอกาสกับผู้หญิงในการคุกคามทางเพศจากความแอดในชั่วโม่งเร่งด่วน (30.9%) และระบบขนส่งสาธารณะมีผู้โดยสารเบียดเสียด (52.5%) พฤติกรรมการคุกคามทางเพศถูกกระทำมากที่สุดคือใช้สายตาลวนลาม (18.8%) รองลงมาคือ ผิวกาแซว (13.9%) วิธีการเผชิญปัญหาหลังจากการถูกคุกคามทางเพศประกอบด้วย การเดินหนีจากเหตุการณ์ (23.0%) รองลงมาคือการขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น (16.6%) ภายหลังการเผชิญปัญหาคิดว่าแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (45.3%) บอกเพื่อนหรือคนในครอบครัว (32.2%) และเล่าเรื่องราวผ่านทางสังคมออนไลน์ (22.4%) การคุกคามทางเพศคงเกิดขึ้นในระบบขนส่งสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร

สถานภาพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของประชาชนในพื้นที่หมู่ 16 บ้านแม่กาห้วยเคียน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด ร้อยละ 93.3 ซึ่ง

สอดคล้องกับการศึกษา อนุช อาภาภิรม , (2543) ศึกษาสถานการณ์ความรุนแรงในส่วนอื่น ๆ ของโลกมีหลายประเทศระบุข้อมูลการคุกคามทางเพศไว้ เช่น ความรุนแรงในการทำงานที่ปรากฏในรายงานผลการวิจัยของต่างประเทศ พบว่าเป็นลักษณะการ เป็นโสด อยู่คนเดียวตามลำพัง ในประเทศแถบยุโรป ออสเตรเลีย รวมทั้งประเทศแถบเอเชีย ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป รายงานว่าผู้หญิงถึง ร้อยละ 40-50 เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศในระหว่างการทำงาน ในปี 2004 Australian Equal Opportunity Commission ประเทศออสเตรเลียระบุว่า ร้อยละ 18 ของผู้หญิงชาวออสเตรเลียที่มีอายุระหว่าง 18-64 ปี เคยมีประสบการณ์ถูกล่วงละเมิดทางเพศในระหว่างการทำงาน และในจำนวนร้อยละ 62 ถูกล่วงละเมิดทางร่างกายและอีก ร้อยละ 37 ระบุว่า ถูกข่มขืนกระทำชำเราและในฮ่องกง (กุมภาพันธ์ 2007) ปรากฏว่ามีแรงงานถูกล่วงละเมิดทางเพศ ร้อยละ 25 และมีแรงงานเพียง ร้อยละ 6.6 ที่ร้องทุกข์เรียน เพราะรู้สึกทนไม่ได้ที่ถูกเยาะเย้ยและถากถาง และเมื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมด้านการโดน ล่วงละเมิดทางเพศพบว่าในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ในระดับ 0.05

ศาสนา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของประชาชนในพื้นที่หมู่ 16 บ้านแม่กาห้วยเคียน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เนื่องจากส่วนใหญ่ศาสนาพุทธร้อยละ 93.6 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธิรัตน์ พีรยาวิจิตร, (2562) ศึกษาเรื่องการทำหน้าที่กรรมการชมรมทางพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้กับปัญหาการข่มขืนกระทำชำเรา ในสังคมไทย พบว่า การข่มขืนกระทำชำเราเป็นปรากฏการณ์ที่ก่อให้เกิดผลกระทบรุนแรงและมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นโดยเชื่อได้ว่าเป็นวิกฤตการณ์ของสังคมและจากการพิจารณาถึงสาเหตุปัจจัยของปัญหาการข่มขืนกระทำชำเรานั้น พบว่าสิ่งแวดล้อม โอกาส สภาพสังคมที่เสื่อมโทรม การขาดศีลธรรมของคนในสังคม ทักษะคนดี ค่านิยมทางเพศ การหย่อนยานของการป้องกันและปราบปราม พฤติกรรมของเหยื่อ ตลอดจนความผิดปกติทางจิตของผู้กระทำการข่มขืนเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญต่ออุบัติการณ์ การเกิดการข่มขืนกระทำชำเราทั้งสิ้น การนำหลักธรรมทางพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้กับปัญหาการข่มขืนกระทำชำเรา

ในสังคมไทยในส่วนของผู้กระทำการข่มขืนจะต้องอาศัยหลักศีลห้า การมีสติสัมปชัญญะและความละเอียดรอบคอบ และในส่วนของเหยื่อจากการถูกข่มขืน

อาชีพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของประชาชนในพื้นที่ หมู่ 16 บ้านแม่กาห้วยเคียน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 79.8 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นवलพรรณ ไหมทองดี (2559) ศึกษาเรื่องการกีดกันเพศหญิงในการจ้างงานวิชาชีพชั้นสูง พบว่า ผู้ชายที่ประกอบวิชาชีพชั้นสูงจะมีค่าจ้างที่แท้จริงต่อชั่วโมงสูงกว่าผู้หญิงประมาณร้อยละ 23.14 นอกจากนี้ยังพบว่า วิธีการที่ต่างกันในการจ้างงานของค่าจ้างความแตกต่างของค่าจ้างนั้นก็ทำให้ที่มาและสัดส่วนของความแตกต่างของค่าจ้างแตกต่างกันด้วยเช่นกันซึ่งในการกำหนดนโยบายของรัฐในการแก้ปัญหาความแตกต่างของค่าจ้างระหว่างชายและหญิงจึงควรอยู่บนฐานของงานวิจัยที่ได้แก้ปัญหาคิดในการเลือกตัวอย่างแล้ว และยังคงคำนึงถึงวิธีการวัดปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของค่าจ้างจากการกีดกันทางเพศด้วย

การดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของประชาชนหมู่ 16 บ้านแม่กาห้วยเคียน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาส่วนใหญ่ ดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 61.3 ซึ่งสอดคล้องกับ วิชาญย์ ใจมาลัย และคณะ (2560) พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่มีความรู้และทัศนคติที่เห็นด้วยเกี่ยวกับผลเสียจากการดื่ม แอลกอฮอล์ในระดับมาก ร้อยละ 88.0 และ 50.94 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่การรับรู้สิ่งจูงใจต่อการ ดื่มและผลกระทบจากการดื่มสุราร้อยละ 55.5 และ 52.9 ตามลำดับ การเข้าถึงแหล่งทรัพยากร พบว่า ร้านจำหน่ายแอลกอฮอล์ในรัศมี 500 เมตร มีจำนวน 15 ร้าน และในรัศมี 1,000 เมตร จำนวน 33 ร้าน และด้านนโยบายของสถาบันการศึกษา พบว่า มีนโยบายและกฎระเบียบที่เคร่งครัดในสถานศึกษา แต่ไม่ครอบคลุม ภายนอกสถานศึกษา อีกทั้งพบว่า นอกโรงเรียน มีมาตรการลงโทษทางกฎหมาย หากเกิดการทะเลาะวิวาท จากการดื่ม และมหาวิทยาลัยมีความร่วมมือกับภาครัฐในการควบคุมสถานบันเทิง ร้านค้า ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย แต่ยังพบการดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมาถึงร้อยละ 83.8 ความถี่มากกว่า 4 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 34.0 สาเหตุของการดื่มแอลกอฮอล์ คือสังสรรค์ ร้อยละ

43.5 ผู้ร่วมดื่มคือ เพื่อน ร้อยละ 88.7 ค่าใช้จ่ายในการดื่มแต่ละครั้งต่อคนคือ 100-300 บาท ส่วนใหญ่ดื่มในช่วงเวลาเย็น ร้อยละ 72.8 และซื้อเครื่องดื่มจากร้านสะดวกซื้อร้อยละ 55.7 โดยมีผลกระทบหลังจากดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คือ ไม่สามารถตื่นไปเรียนได้ หรือไปสายทุกครั้ง ร้อยละ 24.1 มีเรื่องทะเลาะวิวาท ร้อยละ 22.3 ข้อเสนอแนะ ควรมีมาตรการในการควบคุมการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้เป็นไปตามกฎหมาย และควรณรงค์ให้ เห็นผลเสียจากการดื่มแอลกอฮอล์ในระยะยาว

เคยไปเที่ยวสถานบันเทิง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของประชาชนหมู่ 16 บ้านแม่กาห้วยเคียน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาส่วนใหญ่ เคยไปเที่ยวสถานบันเทิง ร้อยละ 67.7 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จุฑาทิพย์ พรหมวงศ์ อโณทัย งามวิชัยกิจ และยุทธนา ธรรมเจริญ (2561) ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชายมี ภูมิลานา อยู่ในกรุงเทพมหานคร ศึกษาอยู่คณะนิติศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 พักอาศัยอยู่กับพ่อแม่หรือ ผู้ปกครอง รายได้ของนักศึกษาเดือนละ 5,000-10,000 บาท 2) พฤติกรรมการใช้บริการส่วนใหญ่ นิยมใช้บริการคาราโอเกะ ในวันใดพวงนี้ไม่มีเรียน ใช้บริการน้อยกว่าหนึ่งครั้งต่อเดือนและไปกับเพื่อน เฉลี่ยต่อครั้งประมาณ 2-3 ชั่วโมง ตั้งแต่ 20.01-22.00 น. ใช้บริการเพื่อผ่อนคลาย และบรรยากาศ ของสถานบันเทิง 3) ปัจจัยจิตวิทยาที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ ได้แก่ แรงจูงใจ นอกนั้นแสดง ความคิดเห็นในระดับ ไม่น่าใจ ได้แก่ ทัศนคติการเรียนรู้ และการรับรู้ข่าวสาร 4) เพศ คณะวิชา ชั้นปีที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการใช้บริการ ส่วนคณะวิชาและชั้นปีที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับ ช่วงเวลาที่เริ่มใช้บริการและค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของประชาชนหมู่ 16 บ้านแม่กาห้วยเคียน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 70.2 ซึ่งสอดคล้อง หทัยรัตน์ มาประณีต (2554) พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยมีทัศนคติด้านความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรีจำแนกตามทัศนคติความเสมอภาค ระหว่างสตรีและบุรุษมีความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($t = -2.76$) โดยสตรีที่มีแนวความคิดสมัยใหม่มีค่าเฉลี่ยทัศนคติด้าน ความรุนแรงในครอบครัวสูงสุด ($x = 29.53$) สตรีที่มีแนวความคิดปานกลางมีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ($x = 28.51$) สตรีมีทัศนคติด้านความรุนแรงทางเพศ และด้านการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านสาเหตุของความรุนแรงต่อสตรี ด้านความรุนแรงในครอบครัว และด้านความรุนแรงทางจิตใจ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างทางลักษณะภูมิหลังและทัศนคติความเสมอภาคระหว่างสตรีและบุรุษ ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติด้านสาเหตุของความรุนแรงต่อสตรี ด้านความรุนแรงในครอบครัว และด้านความรุนแรงทางเพศต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความต่างกันด้านความรุนแรงทางจิตใจและด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับสตรีที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีทัศนคติความรุนแรงทางเพศต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ สตรีที่มีทัศนคติความเสมอภาคระหว่างสตรีและบุรุษต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรี 5 ด้านต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

นโยบายเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศของประชาชนหมู่ 16 บ้านแม่กาห้วยเคียน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีนโยบายอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 99.2 ซึ่งสอดคล้อง ณภัคพงศ์ เพื่อขุนทด (2562) พบว่า ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในที่ทำงานไปปฏิบัติ กรณีศึกษาของส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า ใน 1 ปีที่ผ่านมา มีบุคลากรภายในกองส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศเคยถูกล่วงละเมิดทางเพศในที่ทำงานและเป็นเพศหญิงทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 10.86 สาเหตุจากปัจจัยความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ผู้มีอำนาจเหนือกว่ากระทำต่อผู้อำนาจน้อยกว่า และพบว่าการตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและสถานการณ์มีผลต่อ

การนำนโยบายการแก้ไขปัญหาล่วงละเมิดทางเพศไปปฏิบัติ ส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว จึงสนใจในการศึกษาถึงสาเหตุ ปัญหา ปัจจัย รูปแบบพฤติกรรม การเผชิญปัญหา และผลกระทบจากการถูกระทำด้วยพฤติกรรมล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ และการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศไปปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

1. ในพื้นที่หมู่ 16 บ้านแม่กาห้วยเคียน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ควรมีการจัดกิจกรรมให้รู้ถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกระทำความผิดในชีวิตประจำวันที่ถูกต้องเพื่อลดปัจจัยเสี่ยง และมีการติดป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความเสี่ยงต่อการเกิดการคุกคามทางเพศ
2. ในกลุ่มคนที่มีความเสี่ยง อาจสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลง ความหวาดระแวงจากการถูกคุกคามทางเพศ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเรียนรู้การป้องกันตัวหรือมีอุปกรณ์ป้องกันตัว จากการถูกคุกคามทางเพศ

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์คณะสาธารณสุขศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้ความกรุณา และอนุเคราะห์ในการตรวจความเที่ยงของเครื่องมือแบบสอบถาม รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนที่ไม่ได้กล่าวไว้ในที่นี้ ที่กรุณาสละเวลาเอื้อเฟื้อข้อมูลและให้ความร่วมมือในด้านต่างๆ มีส่วนช่วยในการจัดทำงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- เกษร เกตุชู, วิไลพร กาเซียงราย, วิชาญย์ใจมาลัย และชลลดา ไชยกุลวัฒนา. (2563). "รูปแบบการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษา ระดับปริญญาตรี: การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ," วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ. 43(3): 124-134.
- จุฑาทิพย์ พรหมวงศ์, อโณทัย นามวิชัยกิจ, และยุทธนา ธรรมเจริญ. (2561). **พฤติกรรมการใช้บริการผ้าและสถานบันเชิงรอบสถานศึกษา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร.** วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. 12(1):23-37.
- จอมพลพิทักษ์ สันตโยธิน.(2563). การถูกคุกคามบนอินเทอร์เน็ต : ศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายในประเทศไทย อังกฤษ และ สาธารณรัฐเกาหลี. วารสารกฎหมายและนโยบายสาธารณสุข. 6(2):365-381
- ณภัคพงศ์ เพื่อขุนทด. (2562). **การนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล้วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศหรือที่ทำงานไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาของส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว.** 1-20.
- นวลพรรณ ไฉ่ทองดี. (2559). การกีดกันเพศหญิงในการจ้างงานวิชาชีพชั้นสูง. วารสารพัฒนาการเศรษฐกิจปริทรรศน์. 10(1): 8-27.
- รณภูมิ สามีคคีคารมย์. และอารัญญ เกตุสาคร. (2563). **ศึกษาเรื่องการสำรวจความคิดเห็นต่อการคุกคามทางเพศบนระบบขนส่งสาธารณะ ในเขตกรุงเทพมหานคร.** วารสารสหศาสตร์. 20(2): 165-185.
- โรงพยาบาลจังหวัดพะเยา. (2558). **แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการล้วงละเมิดและคุกคามทางเพศในการทำงาน.** สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา.
- สราญภัทร อนุมิตีราชกิจ. (2563). **โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างพลัง EMPOWERMENT สำหรับนักวิชาชีพ" หรือโครงการ "ผีเสื้อขยับปีก".**
- สุฑาทิพย์ คำเที่ยง. (2562). **การตกเป็นเหยื่อความรุนแรงทางเพศของเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา.** วารสารสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 5(9): 230-246.
- สุดิรัตน์ พิroyาวิจิตร. และประยงค์ แสนบุญถน. (2562). **การนำหลักธรรมทางพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้กับปัญหาการข่มขืนกระทำชำเรา ในสังคมไทย.** วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ. 26(1): 376-399.
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2563). **แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการล้วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงานของกระทรวงสาธารณสุข.** กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านทุจริต กระทรวงสาธารณสุข. 1(2): 1-85.
- หทัยรัตน์ มาประณีต. (2554). **การศึกษาทัศนคติด้านความรุนแรงต่อสตรีของสตรีในชุมชนเมือง.** วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์). 3(6): 162-177.
- อนุช อาภาภิรม. (2543). **จากความรุนแรงในยุคโลกาภิวัตน์.** สถาบันวิจัยเทวทัศน์. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ. (วช.): กรุงเทพฯ.
- Cronbach, L. J. Coefficient Alpha and the Internal Structure of Test Psychometrika. 16(1951): 297-334.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. Determining sample size for researchactivities. Educational and Psychological Measurement. 30, 3(1970): 607-610.

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน n=282	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	80	28.4
หญิง	202	71.6
อายุ (ปี)		
≤ 25	248	87.9
≥ 25	34	12.1
รายได้ (เดือน)		
≤ 5,000	158	56.0
≥ 5,001	124	44.0
สถานภาพ		
โสด	263	93.3
สมรส	14	5.0
หย่าร้าง/แยกกันอยู่/หม้าย	5	1.8
ศาสนา		
พุทธ	264	93.6
ศาสนาอื่นๆ	18	6.4
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	45	16.0
กำลังศึกษาปริญญาตรี	237	84.0
อาชีพ		
ข้าราชการ/ลูกจ้างเอกชน	28	9.9
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้าง	25	8.9
อื่นๆ		
เกษตรกร	4	1.4
นักเรียน/นักศึกษา	225	79.8
การดื่มแอลกอฮอล์		
ดื่ม	173	61.3
ไม่ดื่ม	109	38.7
เคยไปเที่ยวสถานบันเทิง		
เคย	191	67.7
ไม่เคย	91	32.3
ที่อยู่อาศัย		
บ้านตนเอง	57	20.2
หอพัก/คอนโดมิเนียม	203	72.0
บ้านเช่า/บ้านพัก/อาคารพาณิชย์อื่นๆ	22	7.8

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศในกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัย	พฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ		χ^2	df	P-value
	ต่ำถึงปานกลาง จำนวน (%)	สูง จำนวน (%)			
เพศ			7.201	1	0.009*
ชาย	25 (31.3)	55 (68.8)			
หญิง	34 (16.8)	168 (83.2)			
อายุ (ปี)			0.719	1	0.499
≤ 25	50 (20.2)	198 (79.8)			
≥ 25	9 (26.5)	25(73.5)			
รายได้			0.097	1	0.770
≤ 5,000	32(20.3)	126(79.7)			
≥ 5,000	27(21.8)	97(78.2)			
สถานภาพ			19.974	2	0.080 ^a
โสด	50(19.0)	213(81.0)			
สมรส	4(28.6)	10(71.4)			
หย่าร้าง/แยกกันอยู่/หม้าย	5(100.0)	0 (0.0)			
ศาสนา			9.826	1	0.015 ^a
พุทธ	50(18.9)	214(81.1)			
ศาสนาอื่นๆ	9(50.0)	9(50.0)			
ระดับการศึกษา			0.320	1	0.691
ต่ำกว่าปริญญาตรี	8(17.8)	37(82.2)			
สูงกว่าปริญญาตรี	51(21.5)	186(78.5)			
อาชีพ			9.924	3	0.030*
ข้าราชการ/ลูกจ้างเอกชน	4(14.3)	24(85.7)			
ค้าขาย/รับจ้าง/	8(32.0)	17(68.0)			
เกษตรกร	3(75.0)	1(25.0)			
นักเรียน/นักศึกษา/อื่นๆ	44(19.6)	181(80.4)			
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์			10.553	1	0.001*
ดื่ม	47(27.2)	126(72.8)			
ไม่ดื่ม	12(11.0)	97(89.0)			
เคยไปเที่ยวสถานบันเทิง			11.950	1	0.001*
เคย	51(26.7)	140(73.3)			
ไม่เคย	8(8.8)	83(91.2)			
ที่อยู่อาศัย			0.634	2	0.709
บ้านตนเอง	11(19.3)	46(80.7)			
หอพัก/คอนโดมิเนียม	42(20.7)	161(79.3)			
บ้านเช่า/บ้านพัก/อาคารพาณิชย์/อื่นๆ	6(27.3)	16(72.2)			

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศในกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ปัจจัย	พฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ		χ^2	df	P-value
	ต่ำถึงปานกลาง จำนวน (%)	สูง จำนวน (%)			
ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ			4.700	2	0.890 ^a
ระดับต่ำ	3 (60.0)	2 (40.0)			
ระดับปานกลาง	24 (20.3)	95 (48.0)			
ระดับสูง	32 (20.1)	32 (41.0)			
ระดับทัศนคติเกี่ยวกับกาถูกคุกคามทางเพศ			10.425	2	0.006*
ระดับต่ำ	19 (35.8)	34 (64.2)			
ระดับปานกลาง	37 (18.9)	159 (81.1)			
ระดับสูง	3 (9.1)	30 (90.9)			
นโยบายเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ			15.595	2	0.001*
ระดับต่ำ	6 (54.5)	5 (45.5)			
ระดับปานกลาง	19 (32.8)	39 (67.2)			
ระดับสูง	34 (16.0)	179 (84.0)			

หมายเหตุ : *P-value ≤ 0.05 = Significance at level

^aP-value = chi-square test of independence